

Referat af Brugerrådsmøde SØ onsdag d. 11.6.2008

Deltagere: Tove Binzer, Danmarks Naturfredningsforening
Inga Skærris, Danmarks Idrætsforening
Aksel Leck Larsen, Friluftsrådet
Arne Jørgensen, Odsherred Skovdistrikt
Palle Graubæk, Odsherred Skovdistrikt, referent

Afbud fra: Bo Jensen, Ringsted kommune

Fraværende: Lars Smidth, Landboforeningerne

Mødet indledtes med en tur i Benløse Skov.

Benløse skov er et stort skovrejsningsprojekt, tæt på Ringsted by. Projektet er i samarbejde med Ringsted kommune og Københavns Energi.

Formålet med skovrejsningen er både at sikre nogle nærrekrative områder for borgerne i Ringsted og Benløse, mens også for at sikre drikkevandsressourcer.

Det er netop derfor at Københavns Energi er med i projektet. Det samlede udpegede skovrejsningsområde er ca. 800 ha. Det er dog ikke tanken, at det skal rejses skov på alle 800 ha. Der vil blive store åbne sletter i området, bl.a. vil sletterne sikre udsigten fra flere udsigtspunkter, ligeledes vil der blive sletter i nærheden af f.eks. kirkerne i området. Indtil nu er der erhvervet ca. 50 ha i området, heraf er ca. 35 ha tilplantet, de resterende 15 ha. henligger som sletter. Det er et meget langsigtet projekt, idet der ikke benyttes ekspropriation til erhvervelse af ejendomme.

Ejendomserhvervelser sker udelukkende i almindelig handel. Dertil kommer at salgsprisen skal godkendes af SKAT, og der kan derfor være ejendomme, som er sat til salg, men hvor SKAT ikke vil godkende prisen, idet de vurderer at den er for høj.

I de tilplantede områder er der etableret flere bål pladser og opsat borde og bænke. Efterhånden som der erhverves mere jord i området, vil faciliteterne til publikum også øges, det kunne f.eks. være sheltere, skovlegepladser, ridestier, hundeskov og lignende.

Yderligere om projektet kan bl.a. findes på:

www.skovognatur.dk/Udgivelser/Foldere/Velkommen_Benloese.

Efter besigtigelsen af Benløse skov fortsatte mødet på skovkontoret på Bidstrup.

Det udsendte forslag til dagsorden blev godkendt.

Ad dagsordenens pkt. 1. Velkomst til nye medlemmer og præsentation af brugerrådet samt orientering om brugerrådets funktion.

Arne Jørgensen bød velkommen til Aksel Leck Larsen, som er ny repræsentant for Friluftsrådet.

Brugerrådets funktion er rådgivende overfor distriktet. Der er sager, f.eks. personsager, som ikke kan drøftes i dette forum. Derudover er Brugerrådet også vigtig for den lokale enhed som inspirator til nye tiltag, idet sammensætningen af brugerrådet er meget bred, og der er derfor muligheder for at få input fra en meget bred kreds af brugere af skovene.

Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjælland har for at få mest mulig nærhed i f. t. medlemmerne og emner der drøftes i brugerrådet, allerede fra starten af, da brugerrådene blev oprettet, valgt at oprette 2 brugerråd. Et dækkende de nordvestlige områder og et dækkende de sydøstlige områder.

Der afholdes hvert år 2 møder i hvert af brugerrådene. Et møde om sommeren, hvor forskellige skove, naturområder, publikumsfaciliteter, naturgenopretningsområder besigtiges og drøftes. Det andet mødet holdes normalt i december måned og er et indendørsmøde. Derudover afholdes en årlig offentlig brugerråds i hver af brugerrådene.

Der laves referat fra alle møderne, som dels sendes til brugerrådets repræsentanter og dels lægges på vores hjemmeside: www.skovognatur.dk/Lokalt/Vestsjaelland/Drift/

Der er udarbejdet et sæt retningslinjer for brugerrådets arbejde. Aksel Leck Larsen tilsendes en kopi af disse. Retningslinjerne kan endvidere findes på hjemmesiden, sammen med referaterne.

DN-Roskilde har rettet henvendelse til enheden, idet de synes, at der ikke informeres tilstrækkeligt, om hvad der sker i enheden. Denne henvendelse afstedkom en længere snak om hvad man kunne gøre for at informere yderligere, og om det var et reelt problem.

Der var forslag om at man rundt om i skovene opsætter små simple infotavler, f.eks. hvis der skal skoves meget i et område, ved nye naturgenopretningsprojekter, som f.eks. etablering af nye skovenge, søer og lign.

Derudover også forslag om at bruge lokalaviserne endnu mere.

Endvidere var der et ønske om, at de forskellige foreninger, som tidligere blev inddraget i Skovens dag, også fremover blev inddraget.

Det aftaltes, at vi kontakter DN-Roskilde for at få en drøftelse af, hvilke konkrete forhold de mener, der mangler at blive informeret om.

Ad dagsordenens pkt. 2. Godkendelse af referat fra sidste møde og opfølgning

Referatet af mødet d. 13/6 2007 godkendt uden bemærkninger. Decembermødet 2007 blev desværre aflyst.

Opfølgning:

Fremtidig sammensætning af brugerrådet. Distriktet har tidligere skrevet til borgmestrene i de 3 nye kommuner som hører under dette brugerråd. Det drejer sig om Roskilde, Ny Lejre og Ringsted kommuner. Der mangler forsat at blive udpeget medlemmer fra Roskilde og Ny Lejre kommuner. Ringsted kommune har udpeget et medlem, Bo Jensen, som desværre p.gr.a. andet møde har måttet melde fra til i dag.

Skovens dag 2008.

Skovens dag blev i år afholdt i Boserup skov. Der kom ca. 750 til Skovens dag i år. Skovens dag holdes også næste, men dato er endnu ikke fastlagt. Omfanget af næste års Skovens dag, samt hvor det skal være, er endnu ikke planlagt.

Offentlig brugerrådstur. Afholdes på Røsnæs i løbet af efteråret. Turens tema vil bl.a. være en

orientering om EU-Life Overdrevsprojektet som p.t. er i gang på Røsnæs. Nærmere om dato, mødested og tid, sendes til medlemmerne både i Brugerråd NV og SØ, endvidere vil det blive lagt på hjemmesiden, hvor man også kan læse yderligere omkring selve projektet

Hundeslædekørere, ryttere og MB-ryttere.

Der har tidligere været nogle uheldige episoder primært mellem slædehundekørere og ryttere. Distriktet har derfor, som et forsøg, i den sæson der netop er overstået for slædehundefolket, indført et vestesystem, som går ud på, at hver enkel slædehundekører i.f.m. den årlige tilladelse til slædehundekørsel i skovene får udleveret en vest med et nr. på. På denne måde håber vi, at kunne identificere de slædehundekørere, som ikke efterlever de regler, der er i tilladelsen.

Derudover afholdes en arbejdsdag, hvor alle 3 grupper inviteres. Arbejdsdagen er blevet afholdt de sidste år, og der er enighed om, at det er en god måde at mødes på, idet alle her får lejlighed til på et uformelt plan, at forklare sin sport, samt drøfte, hvilke konflikter der har været, og hvordan de evt. fremover kan undgås. Til arbejdsdagen i 2007, kom der desværre ikke ret mange repræsentanter fra hestefolket og MB-rytterne, hvorimod slædehundefolket var godt repræsenteret.

Arbejdsdagen gentages i løbet af dette efterår. For at få flere repræsentanter fra både ryttere og MB-ryttere til at møde op, vil dagen blive annonceret i lokalaviserne og på vores hjemmeside, derudover vil der også ske en henvendelse til de forskellige lokale rideklubber.

Distriktet har i tilladelserne til slædehundefolket, for at undgå for mange konflikter og for at skoven kan nydes i lidt mere fred og ro, indført en periode gældende fra 15/4 - 1/10, hvor der ikke må køres med slædehunde i skovene.

Vi har fra bl.a. rytterne modtaget et ønske om, at der lokalt i skoven opsættes kort med slædehunderuten indtegnet på. Endvidere at det også fremgår af kortet, hvilke regler der er for slædehundekørsel, samt hvilket tidsrum, som slædehundefolket er i skoven på.

Brugerrådet bakkede op om dette forslag.

Miljømilliarden.

Siden sidste møde er projektet med våde enge ved Løvenborg underskrevet af ejeren af området. Der vil i løbet af efteråret i år eller til næste forår blive sat kreaturhegn, etableret stier og fugleskjul, samt lavet oversvømmelse af et større område. Det samlede projektområde omfatter ca. 130 ha. Når projektet er færdigt vil der være en lavvandet sø på ca. 40 ha. og ca. 20 ha. våde enge rundt om søen, samt ca. 70 ha. andre græsarealer m.v. Udover at tilbageholde ganske meget kvælstof, vil søen også blive et spændende fugleområde, med gode muligheder for at offentligheden for at opleve området.

Udover ovennævnte projekt er 2 andre projekter blevet udvalgt.

- 1) Tempelkrogen, området mellem motorvejen og den gamle Holbæk - Roskilde landevej.
- 2) TuseMårsø enge ved Holbæk.

Der har været afholdt offentlige møder for begge områder. Der er efterfølgende iværksat, ved Jordfordelingskontoret i Tønder, en lodsejerundersøgelse og en teknisk forundersøgelse ved Orbicon. Begge undersøgelser er for Tempelkrogens vedkommende færdige, og resultatet heraf vil blive præsenteret på et lodsejermøde d. 12/6-08. Vedr. TuseMårsø enge er undersøgelserne endnu ikke helt færdige, men forventes afsluttet i den allernærmeste fremtid, og der holdes lodsejermøde her d. 9/6-08.

Når lodsejermøderne har været afholdt, vil styregruppen på baggrund af holdningerne både fra møderne med lodsejerne og fra selve lodsejerundersøgelsen, indstille til Skov- og Naturstyrelsen om der er basis

for at arbejde videre med projekterne. Indstillingen påregnes sendt efter sommerferien.

De øvrige projekter som blev foreslået har ikke kunnet nyde fremme, idet man har vurderet at kvælstofstilbageholdelsen ikke var stor nok i.f.t. investeringen. Flere af de foreslåede projekter har et stort friluft- og naturmæssigt indhold, men kvælstofstilbageholdelse vejer tungest, og derfor vil der ikke, her og nu, blive arbejdet videre med disse projekter.

Ad dagsordenens pkt. 3. Status Åmoseprojektet, Røsnæs fyr, Roskilde Fjord Nationalpark samt Boserup Naturskole.

Status Åmosen. Projektet er taget af finansloven, og der vil derfor ikke ske noget i området foreløbigt.

Status Røsnæs fyr. Det er nu vedtaget af Røsnæs Fyr overdrages til Skov-og Naturstyrelsen. Overdragelsen skete d. 1/5-08. Den 27/6-08 vil både Miljøministeren og Forsvarsministeren komme til Røsnæs Fyr for at markere overdragelsen af fyret fra Forsvarsministeriet til Miljøministeriet. Planerne for den fremtidige anvendelse af fyret er under udarbejdelse. Der er bl.a. planer om at bruge flere af bygningerne til udstilling, og der arbejdes i øjeblikket på at skaffe midler til etablering af en koldkrigsudstilling, sammen med Stevns Fyr og Langelands Fortet. Derudover arbejdes der på at give offentligheden adgang til at komme op i fyret. Selve fyrområdet, som tidligere har været lukket for offentligheden vil blive åbnet, og der vil blive etableret forskellige publikumsfaciliteter. Arbejdet med udviklingen af hele fyrkomplekset sker i samarbejde mellem Kalundborg kommune og Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjælland.

Roskilde Fjord Nationalpark.

Roskilde Fjord blev ikke udpeget som Nationalpark. Der arbejdes derfor nu lokalt i stedet for med udvikling af Skjoldunge Landet, og til dette projekt har Arbejdsmarkedets Feriefond bevilget 9,5 mil. kr. til videreudvikling af især friluftsfaciliteter i området, f.eks. stier og lignende. Bevillingen kan ikke bruges til køb af huse bygninger, bålhytter eller lignende. Der er også i denne bevilling afsat midler til brug til forskellige tiltag i Boserup skov.

Naturskole Boserup Skov

Der arbejdes fortsat med at lave en naturskole i Boserup skov. Der har været afholdt møder med både forvaltning og politikere i Roskilde kommune, og der er fortsat opbakning til etablering af en naturskole i bygningerne i Boserup skov. Forvaltning i Roskilde kommune arbejder p.t., med baggrund i de møder der har været af holdt med enheden, på et oplæg der skal forelægges byrådet i Roskilde til behandling. Hvis naturskolen, mod forventning, ikke bliver til noget vil der blive arbejdet videre med lave økocenter - madpakkehus eller lignende i bygningerne.

Ad dagsordenens pkt. 4. Fiskeri i Kattinge sø.

Kontrakten vedr. lystfiskeri i Kattinge sø udløber d. 1/7-08. Der har derfor været holdt møde omkring en forlængelse af kontrakten. Til mødet var indbudt de parter, som var med da den første kontrakt blev udarbejdet. Der deltog repræsentanter fra Kattinge Sø Lystfiskerforening, DN-Roskilde, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, lodsejerne, Miljøcenter Roskilde samt Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjælland.

Kattinge Sø er udlagt som EU-fuglebeskyttelsesområde og NATURA 2000 område, hvilket indebærer at Miljøcenter Roskilde skal udarbejde en handlingsplan for området, for de arter som er

udpegningsgrundlaget. Den primære art i den forbindelse er troldanden, som bruger området som dagrasteplads efterår og vinter. Handleplanerne udarbejdes i det kommende år, og vil efterfølgende blive sendt i offentlig høring. Når dette arbejde er længere fremme, vil der være basis for nye drøftelser omkring fiskeriet og sejladsen på søen.

Det blev derfor på mødet besluttet at lave en 1-årig forlængelse af kontrakten med lystfiskerne, hvor eneste ændring er en afkortning på 1½ mdr. af den periode, hvor der må fiskes på søen.

Der var blandt deltagerne på mødet forskellige holdninger og ønsker både til omfanget af fiskeri i søen, samt til sejlads på søen i almindelighed, men der var enighed om at samme gruppe skulle inddrages i forhandlingerne omkring en evt. nye kontrakt.

Til orientering kan oplyses at erhvervsfiskeren på søen har opsagt sin kontrakt på erhvervsfiskeriet, og vi har ingen umiddelbare planer om at udbyde erhvervsfiskeriet igen.

Ad dagsordenens pkt. 5. Certificering og skovudviklingstyper.

Alle statens skove er nu både FSC og PEFC certificeret. For at sikre at bestemmelserne i certificeringen overholdes foretages kontrolbesøg på de enkelte lokale enheder, af firmaet NEPCON. Vi har netop har kontrolbesøg, hvor både kontoret og udvalgte områder i skovene blev besøgt. Der blev blandt set på hvorledes vi sikrede beskyttede arter og naturtyper i driften, hvad der plantes, kontakten til forpagtere og entreprenører m.v.. Umiddelbar var der ikke forhold som blev påtalt.

Udover certificeringen af skovene har Skov- og Naturstyrelsen startet en proces op omkring udpegning af skovudviklingstyper for de enkelte skove. Alle skovene gennemgås og bl.a. vurderes det, hvad der vil være de naturlige træarter i de pågældende skove. Det er en proces, som er startet op nu, men hvor resultaterne ligger mange år ude i fremtiden, og der skal ikke ske radikale ændringer i skovdriften her og nu. Det er en spændende proces og arbejde, der er sat i gang, det er tidskrævende og til tider også vanskeligt at skulle vurdere, hvad der vil være naturligt for de enkelte skove ud i fremtiden.

Ad dagsordenens pkt. 6. Hvorledes sikres kultur-natursammenhængen i driften af skovene, samt formidlingen heraf. Oplæg ved DN.

Tove Binzer. Vi får ofte henvendelse fra borgere, som er usikre på hvad det er for noget natur eller kultur de har oplevet i skoven. Der er behov for information, på stedet, i stil med det vi har drøftet tidligere i dag, hvis der sker noget nyt. Mange skovgæster er meget interesserede i det de ser og oplever i skoven. Det er ikke nok at informere om de spændende steder ved indgangene til skovene, folk har glemt det når de står inde ved. f.eks. et fortidsminde. Derfor ville det være en god service overfor skovgæsterne, hvis der på udvalgte steder rundt i skoven blev opsat information. Det kunne være fortidsminder, pleje af skovenge, specielle træer, skovmoser og lignende. Det kunne også overvejes at sætte bord og bæk op nogle af disse steder.

Helt konkret mangler der noget information ved Skibssætningen ved Gl. lejre.

Det er også vigtigt at informere om den almindelige natur, således at folk ikke glemmer, at naturen også er værdifuld, selvom den "kun" er almindelig.

DN vil gerne være behjælpelig med at skrive noget tekst til nogle af de forskellige steder, der er rundt omkring i skovene.

Ad dagsordenens pkt. 7. Økobaser på enheden.

Tove Binzer. Vi har bedt om at få punktet med å dagsordenen for at få drøftet, hvilke muligheder der er for økobaser i skovene. Der er efterhånden økobaser i mange skove, og det behøves ikke nødvendigvis,

at være i.f.m. bygninger, skure eller lignende, det kan blot være en kasse med f.eks. et classesæt til vandhulsundersøgelse. Kassen skal være ude på stedet, og skal kunne bruges af alle.

Arne Jørgensen. Vi har et par steder, hvor der allerede er en form for økobaser. Hyrdehøj skov, ved Roskilde, her har den nærliggende skole i.f.m. en bålhytte, efter aftale opsat en container der indeholder forskellige former for undervisningsmaterialer til brug i skoven. I Annebjerg skov, ved Nykøbing Sj. er en gammel barklade indrettet således, at man kan benytte den som udgangspunkt for en tur i skoven. Vedr. forslaget om en kasse indeholdende f.eks. udstyr til vandhulsundersøgelse lyder det som en god ide. Vi vil arbejde videre med forslaget, og evt. sætte en kasse op ved Avnsø. Når der er gået nogen tid, vil det være naturligt at evaluere, om det er noget, der kan bruges andre steder.

Ad dagsordenens pkt. 8. Slædehundekørsel I Bidstrup skovene.

Punktet er behandlet under punktet opfølgning.

Ad dagsordenens pkt. 9. Tid og sted for dette års decembermøde, samt sommermødet 2009.

Decembermødet blev aftalt til onsdag d. 10/12-08 kl. 14.00 Mødested skovkontoret, Skovvej 23
Sommermødet blev aftalt til 10/6-09 kl. 14.30, det blev foreslået, at besøge Røsnæsområdet.
Endeligt mødested vil fremgå af dagsordenen.

Ad dagsordenens pkt. 10. Evt.

Tove Binzer. Vi har fået en henvendelse omkring opsætning af mærkasser i Bidstrup skovene, er det noget skoven vil være med til.

Palle Graubæk. Vi har i flere af skovene nord på, i samarbejde med Bo Håkansson fra DN, ophængt kasser til skovmår. Formålet med disse kasser er ikke at forbedre ynglemulighederne for måren, men for at finde ud af, om der skovmår, og hvis muligt hvor mange der i skovene. I kassernes indgangshul sættes noget velcro, som vil "opsamle" hår fra mårene. Efterfølgende vil der blive lavet en DNA analyse, som vil fortælle, hvad de enkelte hår stammer fra.

I Bidstrup ved vi at der er skovmårer, så derfor er der ikke umiddelbart det samme behov for kasserne her, men hvis DN/Bo Håkansson er interesseret, er han meget velkommen til at rette henvendelse til os.

Aksel Leck Larsen. Der er behov for differentieret spor/sti systemer i skovene til de forskellige brugergrupper, således at man f.eks. skiller ridende fra den almindelige skovgæst, laver flere MB-ruter til MB-rytterne for at give dem mulighed for, lovligt, at få nogle gode oplevelser, og samtidig herved undgår konflikter med andre brugere.

Der er også flere steder behov for veje som er handicapvenlige.

Flere hundeskove. Hundeskoven ved Storskoven er utrolig populær, fordi den også er spændende at færdes i. Man skal i.f.m. udpegningen af nye hundeskove også tænke på, at de skal pladses steder, hvor ikke alene hunden får gode muligheder, men også hvor hundelufteren får en god oplevelse ved at færdes i skoven og lufte sin hund.